

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів —

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

д.е.н., доц. Волохова І.С.

“ ”

20 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 7.03050801 «Фінанси та кредит»

за темою:

«Податкова політика України в умовах трансформаційних перетворень»

Виконавець

студентка ЦВФН факультету

Михайлова Ніколь Геннадіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

Кандидат економічних наук

(науковий ступінь, вчене звання)

Васютинська Людмила Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Михайлова Н. Г. «Податкова політика України в умовах трансформаційних перетворень»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 7.03050801 «Фінанси та кредит»

Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2019 рік

Робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації податкової політики України.

У роботі досліджено теоретичні засади податкової політики України. Здійснено аналіз практики і проблематики формування та реалізації податкової політики в Україні. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення податкової політики України. .

Ключові слова: податки, податкова система податкові пільги, податкове стимулювання.

ANNOTATION

«Tax policy in terms of transformational change»
Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 7.03050801 "Finance and Credit"

Odessa National University of Economics, c. Odessa, 2019

Final work consists of three sections. The object of research is the process formation and implementation of the tax policy of Ukraine.

The theoretical bases of Ukrainian tax policy were studied. The practice and problems of the formation and implementation of tax policy in Ukraine is carried out. Proposals for improving the tax policy of Ukraine were developed

Keywords: taxes, tax system tax incentives, tax incentives.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	6
1. 1. Історія розвитку наукових поглядів на податки та податкову систему...	6
1.2. Соціально-економічна сутність податкової політики.....	13
1.3. Механізм реалізації податкової політики	20
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	27
2. 1. Тенденції реалізації податкової політики у контексті формування дохідної складової бюджету.....	27
2. 2. Моніторинг фіскальної ефективності податкової політики.....	36
2.3. Аналітична оцінка факторів впливу податкової політики на розвиток податкової системи.....	44
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	54
3.1. Вектори трансформації податкової політики України на шляху до євроінтеграції...	60
3.2. Основні напрями розвитку податкової політики України в умовах реформ.....	76
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86

ВСТУП

Розвиток будь-якої цивілізованої держави неможливий без розбудови ефективної податкової системи, яка, у свою чергу, має бути спрямована на вирішення таких основних завдань, як стимулювання економічного розвитку, наповнення бюджету держави у таких розмірах, щоб здійснювати фінансування бюджетних програм з метою задоволення потреб суспільства у певних благах.

За умов інтеграції України в Європейський Союз перед державою стоять досить важливі завдання щодо формування такої податкової системи, яка відповідала б європейським стандартам, з однієї сторони, і була спроможною конкурувати з європейськими країнами – з іншої.

В Україні тривають реформаційні процеси, які мають супроводжуватися виваженою і дієвою податковою політикою. Тому існує необхідність всебічного дослідження питань, пов'язаних із розвитком та реформуванням системи оподаткування і податкової системи у контексті практики та проблематики їх функціонування, перспектив розвитку, а також визначення шляхів оптимізації податкової політики за цих умов. Саме це обумовлює актуальність дослідження.

Питанням податкової політики, її теоретичним основам та практичній реалізації приділяли увагу у своїх працях такі науковці, як В.Л. Андрущенко, О.Д. Василик, В.П. Вишневський, Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, П.В. Мельник, А.М. Соколовська, В.М. Федосов, С.І. Юрій та ін.

Метою роботи є поглиблення теоретичних засад формування і реалізації податкової політики та визначення шляхів її вдосконалення в умовах трансформаційних перетворень.

Для досягнення визначеної мети було поставлено перелік задач:

- дослідити історію розвитку наукових поглядів на податки та податкову систему;
- розкрити соціально-економічну сутність податкової політики;

- обґрунтувати механізм реалізації податкової політики;
- проаналізувати тенденцію реалізації податкової політики у контексті формування дохідної складової бюджету;
- здійснити моніторинг фінансової ефективності податкової політики;
- оцінити фактори впливу податкової політики на розвиток податкової системи
- визначити вектори трансформації податкової політики України на шляху до євроінтеграції;
- запропонувати основні напрями розвитку податкової політики України в умовах реформ.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації податкової політики України.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні засади податкової політики України.

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи та вирішення поставлених задач було використано системний підхід, що сприяло проведенню комплексного дослідження процесів реформування та реалізації податкової політики. При дослідженні теоретичних засад було використано наступні методи пізнання: аналіз, синтез, індукція, дедукція та конкретизація. У ході аналізу практики та проблематики формування та реалізації податкової політики використовувалися методи порівнянь, групувань, порівняння, горизонтального та статистичного аналізу. Для наочного зображення статистичного матеріалу, було використано такі методи як узагальнення та графічного зображення даних.

Інформаційною базою дослідження є основні положення законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України, постанов Кабінету Міністрів України з питань оподаткування. Використано статистичні і аналітичні матеріали Державного комітету статистики України, Міністерства фінансів України, Фінансової служби України, міжнародних інституцій, монографії, наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів, дані річних звітів, інформаційних та аналітичних бюлетенів, економічних і

політичних оглядів, ресурси Інтернету, періодичні видання вітчизняних і міжнародних організацій, неурядових інститутів.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (82 найменування). Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок. Робота містить 7 таблиць, 10 рисунків.

- проблема в поверненні платникам надміру сплачених коштів, в тому числі митних платежів, неправомірно нарахованих до бюджету внаслідок перерахунку митної вартості;

- відсутність достатньої кількості електронних сервісів для платників податків, технічно недосконале програмне забезпечення, сприяння органами ДФС створенню монополій у сфері автоматизованих систем з надання електронної звітності.

2. Проблеми у сфері митних відносин:

- наявність високого обсягу контрабанди та «сірого» імпорту;
- недотримання європейських стандартів з митного оформлення товарів (наявність черг, перевищення часу на митне оформлення в порівнянні з європейськими стандартами);

- необґрунтоване коригування митними органами митної вартості та необґрунтована відмова митних органів у випадків визначення митної вартості за іншими методами перевищує аналогічний показник європейських країн);

- автоматична система управління ризиками при митному оформленні товарів та транспортних засобів не відповідає вимогам Кіотської конвенції про гармонізацію та спрощення митних процедур.

У рамках вдосконалення податкової політики в умовах реформи доцільно:

- актуалізувати та здійснити корекцію основних індикаторів, визначених Національною радою реформ, оскільки існуючі не до кінця описують реальну ситуацію з проведенням податкової реформи;

- забезпечити більш ефективну координацію роботи та зусиль зацікавлених сторін, а також виконавців реформи;

- забезпечити більш якісний медійний супровід реформи.

У рамках вдосконалення податкового законодавства пропонується зробити акцент на таких питаннях:

- зміни повинні стосуватися не тільки зменшення кількості податків, а й зменшення податкового навантаження, перегляду податкової бази;

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ та практичної реалізації податкової політики в Україні сформульовано наступні висновки:

1. Дослідивши історіографію досліджень податкової системи, варто зазначити, що питаннями оподаткування займалися вчені, починаючи з XVIII ст., та ці питання і на теперішній час не перестають бути на часі. Розмежовуючи періоди спрямування наукової думки можна визначити такі:

- 1) період XVIII ст. - вчень про проблеми оподаткування; науковці почали досліджувати: принципи оподаткування, проблеми оподаткування, проблеми раціоналізації оподаткування, податкову систему;
- 2) період XIX ст. – поч. XX ст., що характеризується: формуванням фінансової та податкової системи Російської імперії; дослідженням податкового законодавства зарубіжних держав; формулюванням власної позиції стосовно системи оподаткування;
- 3) XX ст. – період обґрунтування переваг радянської податкової системи;
- 4) поч. 90-х рр. XX ст. – до теперішнього часу – період розвитку податкової системи України та наближення податкових систем, зокрема країн Європи, особлива увага приділяється дослідженню питань ухилення від сплати податків, уникнення подвійного оподаткування тощо.

2. Визначено, що податкова політика – це сукупність організаційних, правових, економічних заходів державного регулювання економіки, які здійснюються у сфері оподаткування шляхом регулювання існуючої податкової системи та податкових відносин та направлені на забезпечення надходження грошових ресурсів до бюджетів усіх рівнів, стимулювання економічного зростання та суспільного добробуту в країні. Основною метою податкової політики є забезпечення стійкого та постійного наповнення доходної частини бюджетів, що складають бюджетну систему держави, а також стійке

забезпечення доходів суб'єкта господарювання, домогосподарства, фізичної особи та фізичної особи-підприємця та мінімізація їх податкових зобов'язань.

3. Встановлено, що у складі податкового механізму залежно від завдань, набору інструментів, наявності суб'єктів та способу дій можна виокремити дві підсистеми: механізм справляння податків платниками та механізм контролю і забезпечення сплати податків. Механізм справляння податків платниками відображає заходи платника податків, пов'язані з визначенням суми податку та її сплати до бюджету. Механізм контролю і забезпечення сплати податків передбачає застосування до платників податків у разі необхідності засобів примусу, основними з яких є попереджувальні, запобіжні, примусове стягнення податків, податкова застава, санкції тощо.

4. Визначено проблематику формування та реалізації податкової політики. Встановлено, що основними недоліками податкової політики в Україні є: нестабільність і неузгодженість податкового законодавства; нерівномірний розподіл податкового навантаження на фізичних та юридичних осіб; нераціональна система податкових пільг і звільнень; недостатня фіскальна ефективність податкової системи; складність системи адміністрування податків. Не менш значною проблемою є формування раціональної системи пільгового оподаткування. Не дивлячись на певні здобутки щодо вдосконалення вітчизняного оподаткування проблема щодо складності адміністрування податків лишається не вирішеною. Саме це впливає на погіршення показника часу який витрачається підприємцями на дотримання податкових правил. Вже фактично вичерпаний найбільш популярний ресурс для підвищення рейтингу – зниження кількості платежів. Зараз в дослідженні враховуються п'ять податків: податок на прибуток, ПДВ, ЄСВ, земельний і екологічний, і за кожним із них береться найменша величина – один платіж на рік. Це означає, що подальше поліпшення можливе тільки за рахунок відмови від одного із цих п'яти податків або зменшення їх бази оподаткування.

5. Виявлено, що існує тенденція зростання обсягів податкових надходжень до Зведеного бюджету України, а також зростання їх питомої ваги

в загальній сумі доходів бюджету. Аналіз динаміки коефіцієнта збираності податків показав, що лише податок на прибуток підприємств та ПДФО має значення вище одиниці, а відтак можна говорити про існування певних проблем щодо адміністрування податків. Показники за іншими бюджетоутворюючими податками, які досліджувалися не перевищують одиницю, що говорить про існування певних проблем щодо збирання цих податків. Проте можна також визначити і таку причину, як часті зміни Закону про державний бюджет України у зв'язку з корегуванням його показників. Таке становище говорить про ручний режим управління бюджетом, що має своїм наслідком «підтягування» планових показників до попереднього фактичного виконання.

6. З огляду на оцінки ефективності використання податкових пільг можна дійти висновку, що в останні три роки спостерігається підвищення ефективності пільгового оподаткування у провідних галузях реального сектора економіки, зокрема промисловості, будівництві, транспорті і зв'язку, у сфері фінансової та страхової діяльності. Проте значна кількість податкових пільг призводить до необґрунтованих втрат бюджету та здійснює негативний вплив на розвиток економіки.

7. Визначено, що ефективність діючої податкової системи та оптимальної податкової політики в розвинутих країнах було досягнуто за рахунок проведення структурних реформ, деякі заходи з провадження яких варто було б запозичити і Україні; актуальність узагальнення досвіду формування і реалізації податкової політики в державах-членах ЄС та необхідність його врахування у стратегії інтеграції України до європейського економічного простору підкреслюється також тим, що існують спільні для всіх розвинених європейських країн теоретичні передумови і науково обґрунтовані принципи побудови податкової системи, а податкова практика в ЄС знаходиться на високому професійному рівні. Досвід ЄС у сфері оподаткування апробований і довів свою ефективність.

8. Визначено, що з метою вдосконалення податкової політики в Україні необхідно:

- підвищити рівень інформаційного забезпечення й впровадження автоматизації в органах державної податкової служби для зниження витрат на адміністрування податкової системи;

- розробити заходи щодо впровадження механізму прогресивного оподаткування ПДФО;

- створити Єдиний координаційний центр з обміну інформацією між податковими та іншими органами влади для зниження ризиків при плануванні податкових надходжень;

- підвищити соціальну і регулюючу ефективність податкових пільг шляхом обґрунтування доцільності їх надання та контролю за використанням відповідно до їхнього призначення;

- посилити регулюючий вплив податків шляхом переведення акценту з непрямого оподаткування на пряме;

- забезпечити стабільність податкового законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй / А Сміт . - Київ: Port-Royal, 2001. - 587 с.
2. Бельский К.С. Финансовое право: наука, история, библиография / К.С. Бельский Москва: Юрист, 1994. - 208 с.
3. Бунге Н.Х. Очерк политико-экономической литературы. Санкт-Петербург: Тип. В. Киршбаума, 1895. - 475 с.
4. Wagner Adolph Finanzwissenschaft: Die britische und französische Besteuerung in ihrer neuesten Entwicklung und Gestaltung (1886-1896). Leipzig, Winter, 1896.
5. Посошков И. Т. Книга о скудости и богатстве и другие сочинения / ред. и прим. Б.Б. Кафенгауза. Москва: Изд-во Акад. наук СССР, 1951. - 411с.
6. Гаджиев Р.М. Проблемы развития финансово-правовой мысли России XVII–XVIII вв. // Финансовое право. 2007. № 3. С. 7–11.
7. У истоков финансового права. Из серии: «Золотые страницы российского финансового права». Москва: Статут, 1998. - 432 с.
8. Гегемайстер Ю.А. О теории налогов, примененной к государственному хозяйству. Санкт-Петербург: Тип. «Jornal de St.-Petersbourg», 1852. - 118 с.
9. Алексеенко М.М. Взгляды на развитие учения о налогах у экономистов А.Смита, Ж.-Б. Сэя, Д. Рикардо, Ж. Сисмонди, Д.С. Милля. Харьков: Тип. Харьков. унив., 1870. - 171 с.
10. Алексеенко М.М. Подоходный налог и условия его применения. Речь. Харьков: Зильберберг, 1885.- 35 с.
11. Янжул И.И. Воспоминания И.И. Янжула о пережитом и диденном в 1864-1909 гг. Выпуск 1. Санкт-Петербург: Типография Т-ва п.ф. «Электро-Типография Н.Я. Стойковой», 1910. - 198 с.

12. Янжул И.И. Английская свободная торговля. Исторический очерк развития идей свободной конкуренции и начал государственного вмешательства. Вып. 1. Период меркантильный. Москва: Тип. А.И. Мамонтова и К., 1876. - 228 с.

13. Янжул И.И. Основные начала финансовой науки: учение о государственных доходах. Вып. 1. Санкт-Петербург: тип. М.М. Стасюлевича, 1890. - 352 с.

14. Яснопольский Н.П. О географическом распределении государственных доходов и расходов в России. Опыт финансово-статистического исследования. Часть 1. О географическом распределении государственных доходов в России. Киев: Типография императорского университета св. Владимира. 1890. - 266 с.

15. Небрат В.В. Українська фінансова думка другої половини ХІХ – початок ХХ століть / В.В.Небрат. - Київ: Ін-т екон. та прогнозування, 2007. 224 с.

16. Соколов А.А. Теория налогов. Москва: Финиздат, 1928. 64 с.

17. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права. В 6 т. Т. III: Учение о налоге. Харків: Легас; Право, 2005. 600 с.

18. Барін О.Р. Принцип ефективності оподаткування в сучасній теорії і практики оподаткування/ О.Р. Барін // Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. № 18. С. 95–97.

19. Пришва Н.Ю. Податкове право: навч. посіб./ Н.Ю.Пришва. - Київ: Юрінком Інтер, 2010. - 268 с.

20. Бекерська Д.А. Податкове право та податкове законодавство в Україні: навчальний посібник / За заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса: Юрид. л-ра, 2000. 224 с.

21. Білінський Д.О. Правове регулювання податкових надходжень як складової публічної фінансової системи // Фінансове право. 2014. № 2(28). С. 10–13.
22. Егорова М.О. Принципы налогового права ФРГ. Финансовое право зарубежных стран: Исследования; Рефераты; Законодательные акты; Ред. кол.: А.Н. Козырин (гл. ред.) и др. Москва: Готика, 2005. С. 83–105.
23. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права: В 2 т. Т. 1: Общая часть / под ред. канд. юрид. наук Д.М. Щекина. Москва: Статут, 2009. 863 с.
24. Юткина Т.Ф. Налоги и налогообложение: учебник. Москва: Инфра-М, 2000. 429 с.
25. Худяков А.И., Бродский Г.М. Теория налогообложения: учеб. пособие. Алматы: ТОО «Издательство «НОРМА-К», 2002. 392 с.
26. Черника, Д.Г., Павлова, Л.П. (2001). Налоги и налогообложение : учебник. Москва : Инфра, 55 с.
27. Майбуров, И.А. Теория и история налогообложения : ученик. Москва: Юнити-Дана, 2007. - 434-435.
28. Соколовська, А.М. Формування податкової політики в умовах невизначеності // Фінанси України. 2012. - С.11-44.
29. Крисоватий, А.І., Мельник, В.Н., Кошук, Т.В. Сущность и концептуальные основы формирования налоговой политики в условиях евроинтеграционных процессов. Экономика Украины, 1 (642), 2016. – С.35-51.
30. Крисоватий, А.І. Теоретико-організаційні домінанти та практика реалізації податкової політики в Україні : монографія. Тернопіль : Картбланш, 2005. – С. 13-14.
31. Васютинська Л.А. Фіскально-регулюючі основи податкової політики : наукові дискусії та практичні аспекти /Л.А. Васютинська. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eujem.cz/wp-content/uploads/2019/eujem_2019_5_1/eujem_2019_5_1.pdf

32. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій. Навчальний посібник / під редакцією д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю.Б., д-ра екон. наук, проф. Майбурова І.А. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2010. 492 с.
33. Крисоватий А.І. Податкова політика України: концептуальні засади теорії і практики: дис. ... докт. екон. наук. Київ, 2006. 437 с.
34. Крисоватий А.І. Луцик А.І. Податки і фіскальна політика: навч. посіб. / А.І. Крисоватий. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2003.- 312 с.
35. Кублікова Т. Б. Управління інноваціями: теорія та практика: навчальний посібник / Т. Б. Кублікова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 236 с.
36. Кублікова Т. Б. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами: монографія / Т. Б.Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 323 с.
37. Економічна енциклопедія : у 3 т. – Т. 2 / редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2001. – 848 с.
38. Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. – Т. 1 / С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устенко, С.І. Юрій ; за ред. С.В. Мочерного. – Львів : Світ, 2005. – 616 с.
39. Василик О.Д. Бюджетна система України : підручник / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
40. Паєнтко Т.В. Інституціоналізація фіскального регулювання фінансових потоків : монографія / Т.В. Паєнтко. – К. : “ДКС центр”, 2013. – 294 с.
41. Дем’янишин В. Податковий механізм формування доходів бюджету: концептуальні засади теорії та напрями модернізації / В. Дем’янишин //Світ фінансів. - 2(51) / 2017.
42. Кучерявенко Н.П. Основы налогового права / Н.П. Кучерявенко Харьков: Эспада, 1996. - 320 с.
43. Трофімова Л.В. Податкова політика і податкова система / Л.В. Трофімова. Форум права. 2010. № 1. С. 364–370. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2010_1_59.

44. Огоновський А.Р. Система податків в Україні та основні напрями її реформування. *Науковий вісник*. 2008. № 17/7. С. 228–238.

45. Петрович Й. Проблеми розвитку та шляхи вдосконалення податкової політики України. *Банківська справа*. 2008. № 6. С. 43–49.

46. Галкіна О.В. Правове регулювання способів та строків виконання обов'язку із сплати податків та зборів: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 197 с.

47. Звіти про виконання бюджету / Офіційний веб-сайт Державної казначківської служби - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.treasury.gov.ua.

48. Васютинська Л.А. Налоговая реформа в Украине и республике Беларусь: аналитические исследования: монография / [под ред. В. Г. Барановой, О. Е. Дубовик, Е. Ф. Киреевой]. – Харьков: Издательство «Диса плюс», 2016. – 240 с.

49. Тимченко О.М. Оптимізація структури доходів бюджету: застосування рейтингової оцінки / О.М. Тимченко, Ю.В. Сибірянська // *Фінанси України*. – 2008. - №7. – с.17-27.

50. Закону України від 24.12.2015 № 912-VIII "Про заходи щодо стимулювання зовнішньоекономічної діяльності"). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/912-19>.

51. Фінансова енциклопедія / О.П. Орлюк, Л.К. Воронова, І.Б. Заверуха; за заг. ред. О.П. Орлюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 472 с.

52. Хаджирокова А.А. Прогрессивное налогообложение: зарубежный опыт и перспективы введения в России. *Электронный вестник Ростовского социально-экономического института*. 2014. Выпуск № 4 (октябрь–декабрь). С. 446–456.

53. Пасічний М. Фіскальна результативність податкової системи України / М. М. Пасічний // *Вісник КНЕУ* №3. – 2018. – С.116-130

54. Сідельникова Л.П. Ефективність податкових джерел формування бюджетних ресурсів держави / Л.П. Сідельникова // Фінанси України. - № 9, 2015. - С. 45-60.
55. Балацкий Е. В. Эффективность фискальной политики государства. Проблемы прогнозирования. 2000. № 5. С. 32–45.
56. Статистична інформація // Офіційний веб-сайт Державної служби статистики. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua/.
57. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>.
58. Податковий кодекс України від 24.12.2015 № 909-VIII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>.
59. Терьохін С. Доповідь першого заступника голови Комітету з питань фінансів та банківської діяльності Верховної Ради України, голови Підкомітету з питань податків та митної справи. Київ. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/search?q>
60. Мельник, В. М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу. Київ : "Комп'ютерпрес", 2006. – 66 с.
61. Довідник пілґ № 56/1 та № 56/2, наданих чинним законодавством по сплаті податків та зборів станом на: 01.01.2011 р. [Електронний ресурс] / Консультаційний центр : Навігатор платника податків : Консультаційний центр / Державна фіскальна служба України. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>
62. Довідник пілґ № 60/1 та № 60/2, наданих чинним законодавством по сплаті податків та зборів станом на: 01.01.2012 р. [Електронний ресурс] / Консультаційний центр : Навігатор платника податків : Консультаційний центр / Державна фіскальна служба України. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>

63. Довідник пільг № 64/1 та № 64/2, наданих чинним законодавством по сплаті податків та зборів станом на: 01.01.2013 р. [Електронний ресурс] / Консультаційний центр : Навігатор платника податків : Консультаційний центр / Державна фіскальна служба України. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>

64. Довідник пільг № 69/1 та № 69/2, наданих чинним законодавством по сплаті податків та зборів станом на: 01.01.2014 р. [Електронний ресурс] / Державна фіскальна служба України. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>

65. Довідник пільг № 73/1 та № 73/2, наданих чинним законодавством по сплаті податків та зборів станом на: 01.01.2015 р. [Електронний ресурс] / Державна фіскальна служба України. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>

66. Довідник N 77/1 та N 77/2 інших податкових пільг станом на 01.01.2016 [Електронний ресурс] / Подобиці. — Режим доступу: <https://buhgalter.com.ua/dovidnik/dovidniki-podatkovih-pilg/dovidnik-podatkovih-pilg2/>

67. Довідник N 81/1 та N 81/2 інших податкових пільг станом на 31.12.2016 [Електронний ресурс] / Подобиці. — Режим доступу: <https://buhgalter.com.ua/dovidnik/dovidniki-podatkovih-pilg/dovidnik-podatkovih-pilg2/>

68. Довідник № 85/1 та № 85/2 податкових пільг, що є втратами доходів бюджету станом на 31.12.2017. — [Електронний ресурс] . — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>

69. Калінеску Т.В., Пономарьова І.В., Альошкін С.В. Соціальні аспекти податкової політики. URL: https://pidruchniki.com/82417/ekonomika/faktori_viznachayut_napryami_harakter_podatkovoyi_politiki

70. Doing Business-2018. Україна в рейтингу світового банку легкості ведення бізнесу. URL: . – [Електронний ресурс] . — Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/doing-business-2018-ukrayina-v-reytingu-svitovogo-bankulegkosti-vedennya-biznesu>.

71. Paying Taxes 2018: The global picture / World Bank Group and PwC. URL: . – [Електронний ресурс] . — Режим доступу: <http://www.pwc.com/gx/en/services/tax/payingtaxes-2017.html>.

72. Україна вдвічі покращила позиції в рейтингу Paying Taxes. URL. – [Електронний ресурс] . — Режим доступу: <https://konkurent.in.ua/news/ukrayina/20816/ukrayinavdvichi-pokraschila-poziciyi-v-rejtingu-paying-taxes.html>.

73. Міжнародний досвід реформування податкових систем: види податків та електронна звітність. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/mijnarodniydosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/mrdosvid>.

74. Юрченко В.В. Сучасні тенденції розвитку та гармонізації податкових систем країн Європейського Союзу. Вектори для України / В.В. Юрченко // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013. – № 12. – С. 87–98.

75. Швець А.О. Податкові реформи в країнах єс: переваги, недоліки їх впровадження в податкову систему України / Ю.О. Швець, А.О. Завальнюк // Європейський вектор економічного розвитку. 2016. № 2 (21)

76. Поролло Е. В. Налоговая политика и ее влияние на общественное развитие / Е. В. Поролло, В. В. Казаков // Вестник Томского государственного университета. — 2009. — № 319. — С. 153–156.

77. Максименко А.В. Податкові реформи та перспективи оподаткування: світова панорама / А.В. Максименко // Економічний аналіз : зб. наук. праць. – 2016. – Т. 24. – № 1. – С. 51–56.

78. European Commission «Taxation trends in the European Union – Data for the EU Member States, Iceland and Norway» Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. – 308 pp. [Electronic resource]. – Available at: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5786841/KS-DU-14-001-EN.PDF/7bec4a16-f111-4386-a4b4-8f1087be1063?version=1.0>

79. Канкава О.А. Реформи податкової системи України в контексті євроінтеграції / О.А. Канкава // Вісник КНЕУ. – 2016. – № 8. – С. 251–256. 12. Леоненко В.О. Перспективи та недоліки впровадження реформ європейської податкової системи в Україні / В.О. Леоненко // Вісник ХНУ. – 2016. – № 11. – С. 28–32.

80. Нагорняк Г. Проблеми податкового регулювання в Україні та шляхи їх вирішення / Г. Нагорняк, Ю. Вовк // Галицький економічний вісник. – 2010. – №2(27). – С. 140–152.

81. Варналій З. С. Особливості податкової політики України на сучасному етапі /З. С. Варналій // Науковий вісник Національного університету ДПС України. – 2008. – № 2. – С. 20–25.

82. Хілобок Ю.А. Основні напрямки реформування податкової політики України [Електронний ресурс]/ Ю.А. Хілобок. - Режим доступу: [//www.nbu.gov.ua/e-journals/hdjsk/2011/g%234546/pdf/3456&&%.pdf](http://www.nbu.gov.ua/e-journals/hdjsk/2011/g%234546/pdf/3456&&%.pdf).

83. Бугайчук В. Я. Сучасна податкова система України та необхідність її реформування. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9698>.